

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs FDEA
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Novčane doznake iz Švajcarske u inostranstvo

Informativna brošura za migrante

Obaveštenje

U pogledu ispravnosti sadržaja, tačnosti, aktuelnosti, pouzdanosti i kompletnosti objavljenih informacija, SECO ne preuzima nikakvu odgovornost.

Informacije koje su štampane u ovoj brošuri i Prilogu, su prezentirane na osnovu saznanja od 1. jula 2008 godine. Podaci o cenama i uslugama dobijeni su od ponuđača usluga, i isti su mogli biti delimično provereni. Isto tako je moguća promena informacija i nakon objavljivanja ove brošure (i Priloga). Stoga je poželjno da korisnik, pre korišćenja neke od usluga, proveri podatke ponuđača, i ne osloni se samo na podatke navedene u predmetnoj brošuri (i Prilogu). U svakom slučaju treba se raspitati o ceni usluge i kao i o deviznom kursu po kome se vrši zamena.

Zahtevi po osnovu odgovornosti saveznih organa zbog šteta materijalne ili nematerijalne prirode, koje su nastale zbog korišćenja, odnosno nekorisćenja objavljenih informacija su isključeni.

Kontakt

State Secretariat for Economic Affairs SECO
Economic Cooperation and Development
Effingerstrasse 1
CH-3003 Bern
info@seco-cooperation.ch
Tel. +41 (0)31 324 09 10

www.seco-cooperation.ch

Godina izdavanja: 2009

Ova brošura se može dobiti na nemačkom, francuskom, italijanskom, engleskom, albanskom, bošnjačkom, makedonskom i srpskom jeziku.

■ Predgovor

Diskusija oko boljeg korišćenja šansi koje migracija ima kao i oko ublažavanja negativnih efekata dobila je poseban značaj. Pri tome, značajnu temu predstavljaju novčane doznake migranata u svoje matične zemlje. Ove novčane doznake danas su duplo veće od sume zvanične pomoći zemljama u razvoju. Cilj je stoga da se novčane doznake brže i povoljnije realizuju i ojača njihovo razvojno delovanje.

Državni sekretarijat za privredu, SECO, je aktivan na dva načina u okviru svoje ekonomske saradnje sa zemljama u razvoju i zemljama u tranziciji. Kao prvo, ovom brošurom se doprinosi visokoj transparentnosti među različitim ponuđačima usluga u Švajcarskoj. Kao drugo, nastoji se da se u okviru razvoja privatnog sektora u lokalnu obezbede atraktivne mogućnosti štednje i investicija. Time treba da se izvrši stimulacija, da se novac, osim za potrošnju, upotrebi mnogo više za produktivne investicije, čime se doprinosi povećanju privrednog rasta i stvaranju radnih mesta u lokalnu.

Osim specifičnih podataka koji se odnose na ponuđače novčanih doznaka iz Švajcarske, njihove usluge i cene, brošura sadrži i opšte informacije o novčanim doznakama i finansijskim uslugama koje treba da otklone barijere u znanju i olakšaju pristup finansijskim uslugama.

Državni sekretarijat za privredu, SECO, želi da Vam ova brošura posluži kao dobra osnova pri odlučivanju, kada sledeći put budete slali novac kući. Istovremeno želimo da Vas posavetujemo da pre svakog doznačivanja novca, još jednom proverite uslove i cene, jer se ovi podaci vrlo brzo menjaju. Ponuđači su zakonski u obavezi da istaknu cene i menjačke kurseve. Stoga ne oklevajte da pitate.

Sigurno će Vas interesovati budućnost tržišta za novčane doznake. Pretpostavka je da će novi proizvodi, kao što je mogućnost da izvršite novčanu doznaku putem mobilnog telefona, učiniti još efikasnijim transfer novca. Sa razvojno političkog stanovišta bilo bi veoma značajno da se razviju koncipirani proizvodi za migrantkinje i migrante koji kombinuju transfer novca sa mogućnostima štednje i investicija.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Gerber', written in a cursive style.

Jean-Daniel Gerber

Direktor

Državni sekretarijat za privredu SECO

■ Sadržaj

1. Pregled: Koje sve mogućnosti postoje?	6
2. Banke	8
3. Pošta: švajcarska pošta	11
4. Preduzeća za transfer novca	12
5. Online-sistemi za plaćanje	14
6. Rečnik	16

■ 1. Pregled: Koje sve mogućnosti postoje?

Da li želite da iz Švajcarske pošaljete novac članovima svoje porodice, prijateljima ili poznanicima u inostranstvu? U tom slučaju, na raspolaganju su Vam različite mogućnosti: novac možete da doznačite ili putem banaka, putem pošte ili putem specijalizovanih preduzeća za transfer novca. Možete za slanje novca da koristite i takozvane *Online sisteme plaćanja*. Međutim, troškovi, vreme

trajanja izvršenja doznake, kao i uslovi korišćenja, veoma su različiti u zavisnosti od ponuđača i ponude. Ova brošura Vam predstavlja mogućnosti izvršenja doznake i informiše Vas o uporednim prednostima i nedostacima.

A. Zakonski propisi* o transparentnosti cena kod novčanih doznaka

U Švajcarskoj se klijenti unapred moraju obavestiti o cenama bankarskih usluga i usluga sličnih bankarskim, kao što je, na primer, platni promet u zemlji i inostranstvu, kao i zamena deviza. Pritom važe sledeća pravila:

- Za poslove menjanja valute, na šalteru se moraju navesti obračunski kursevi za kupovinu i prodaju najvažnijih valuta. Oni se moraju jednom dnevno ažurirati, i mora se staviti napomena da se pomenuti aktuelni kursevi razlikuju, i da se obaveštenje može dobiti na šalteru. Troškovi u vezi sa kupovinom/prodajom stranih valuta su transparentni i moraju se jasno naznačiti.

- Kod poslova novčanog transfera moraju se navesti troškovi transfera.
- Cene i usluge koje su sa njima povezane moraju se objaviti isticanjem cena na oglasnim tablama, u cenovnicima, katalozima, na Internetu itd., na lako dostupan i čitljiv način. U bankarskim institucijama, u pošti, menjačnicama, firmama za transfer novca itd., informacije o cenama se moraju postaviti, odnosno istaći na šalteru ili na mestima, na kojima se klijenti obično zadržavaju. Nije dovoljna samo usmena informacija.

Kršenje pravila transparentnosti može se prijaviti nadležnoj kantonalnoj finansijskoj policiji.

* Uredba od 11. decembra 1978. o objavi cena (PBV)

U obojenim poljima naći ćete sve ono što treba da znate o obavljanju novčanih doznaka. Kurzivom štampane reči, objašnjene su u rečniku na strani 16. Detaljne cene, različitih ponudjača moguće vreme trajanja izvršenja doznake kao i ostala važna uputstva možete saznati u Prilogu ove brošure. Imajte u vidu da su u Švajcarskoj banke i institucije koje nude usluge slične uslugama banaka, po zakonu obavezne da objave svoje cene (uporedi polje A). U zavisnosti od Kantona i dozvole boravka, takodje je moguće da svoje novčane doznake odbijete od poreza (uporedi polje B).

Napominjemo da ova brošura ne sadrži informacije o doznakama za pojedine zemlje, nego su u njoj odabrane i uopšteno opisane najpovoljnije mogućnosti za izvršenje doznake, a uopšteno je objašnjeno i kako one funkcionišu.

B. Novčane doznake i poreski odbitak

Migranti sa dozvolom boravka C koju im je izdala policija nadležna za strance, kao i lica koja su dobila državljanstvo, u Švajcarskoj se uredno oporezuju, to jest, oni moraju, kao i sva fizička lica sa prebivalištem ili boravkom u Švajcarskoj, da popune urednu poresku prijavu. Deo zarade koji se šalje porodici u zemlju porekla, može se istaći u obimu odbitaka za socijalno osiguranje (DBG član 213). Međutim, ovaj odbitak važi samo za plaćanja pomoći maloletnoj deci, ili deci koja stiču profesionalno obrazovanje, kao i članovima porodice koji su ograničeno sposobni za

privređivanje, koji su nesposobni za privređivanje, ili kojima je potrebna nega. Pritom treba imati u vidu, da mogućnosti odbitka mogu da variraju od Kantona do Kantona. Generalno se traže potvrde o izvršenim novčanim doznakama licima u inostranstvu kojima se šalje pomoć, kao i službene isprave u pogledu imovinskog stanja, kao i o nesposobnosti za privređivanje, odnosno ograničenoj sposobnosti za privređivanje ili potrebnoj nezi.

■ 2. Banke

Opšti deo

Švajcarska ima preko 300 banaka. Sve one imaju odobrenje Konfederalne bankarske komisije, i država vrši nad njima nadzor. Banke zahtevaju da za plaćanja u inostranstvo, Vi kao nalogodavac imate račun u njihovoj banci. Takozvani privremeni klijenti, dakle klijenti bez računa, više se zbog propisa o suzbijanju pranja novca ne prihvataju. Ukoliko u svojoj zemlji porekla već imate račun u banci, i ako Vaša banka ima filijalu u Švajcarskoj, možete novčane doznake u Vašu zemlju porekla da vršite kao domaća plaćanja preko švajcarske filijale. Ukoliko to kod Vas nije slučaj, a želite da u Švajcarskoj ostanete duže vreme, preporučuje se da otvorite račun u nekoj švajcarskoj banci. Sve što je potrebno za otvaranje računa, doznaćete u polju C. Imajte u vidu, da i *primalac* doznake takođe treba da ima račun u banci.

C. Kako da otvorim račun u banci?

Otvaranje računa u banci se uglavnom obavlja jednostavno i bez problema. Posetite banku po svom izboru i tražite informacije o njenim ponudama u pogledu računa. Ako želite da šalžete novac u inostranstvo, preporučljivo je da otvorite račun za zaradu ili žiro račun. Za otvaranje računa u normalnom slučaju Vam je potreban važeći pasoš, Vaša legitimacija za strance (Kat. B, C, L, G, F, N) ili putna isprava za izbeglice, kao i dokaz o prebivalištu. U nekim slučajevima banka traži i jednu kopiju Vašeg ugovora o radu ili Vaše dozvole za rad.

Kako da izvršim doznaku u inostranstvo preko banke?

Za plaćanja u inostranstvo preko banke možete dati nalog pismenim putem (pismo ili formular) ili putem E-Bankinga (videti polje E). Takođe možete da odete direktno na šalter, ili da nalog date telefonom, pri čemu su ove mogućnosti po pravilu skuplje. Da biste novac doznačili što povoljnije, kad su u pitanju troškovi, važno je da prilikom davanja naloga za plaćanje – bilo preko Interneta, pismenim putem ili usmeno – date banci sledeće informacije:

- Vaše ime i Vašu adresu
- Vaš broj računa, odnosno Vaš IBAN (videti polje D)
- Ime i adresu primaoca
- BIC i IBAN (videti polje D) odnosno postojeći broj računa primaoca
- Naziv i adresu banke primaoca
- Odredišnu zemlju
- Valutu
- Visinu iznosa koji želite da doznačite
- Svrhu namene
- Troškovnu opciju koju ste odabrali, videti s. 10

D. Šta znače izrazi IBAN i BIC?

IBAN je skraćena engleskog naziva za «internacionalni broj računa u banci», i sadrži podatke o zemlji, finansijskoj instituciji, kao i o broju računa. Pomoću IBAN-a se jasno može identifikovati broj računa u banci. BIC (Bank Identifier Code), koji se naziva i SWIFT-Code, služi za jasnu identifikaciju banke. Za sva strana plaćanja iz Švajcarske u neku zemlju *EU ili EWR*, obavezni su podaci o IBAN-u i BIC-u. Ako tih podataka nema, banka može da Vam zaračuna dodatne troškove.

Molimo da obratite pažnju na to da ove podatke uvek treba da saopštite tačno i u potpunosti, iz bezbednosnih razloga i zbog troškova. Naziv banke bi trebalo, ukoliko je moguće, da se navede na nekom jeziku koji se internacionalno koristi (na primer na engleskom). Osim toga, ime primaoca treba da se poklapa sa imenom vlasnika računa. Ukoliko nemate podatke, obratite se primaocu ili Vašoj banci u Švajcarskoj da ih dobijete.

Koliko vremena je potrebno da novac prispe kod primaoca?

Banke i štedionice su, kad se radi o doznakama za inostranstvo, upućene na saradnju sa bankama u zemlji primaoca doznake. Zato one pre izvršene doznake često ne mogu da naznače ni tačno trajanje vremena izvršenja doznake, niti mogu da navedu ukupne troškove koji tim povodom nastaju. Od toga su izuzeta navedena SEPA-plaćanja (videti polje F), kod kojih banka može da garantuje da će izvršenje doznake trajati najviše 3 radna dana. Sa izuzetkom ovog posebnog načina plaćanja, za zemlje na prostoru Evrope važi uglavnom vreme trajanja izvršenja doznaka od 2 do 5 dana, a za zemlje izvan Evrope ovaj period može da se poveća na 7 i više dana. Da bi novac na najbrži mogući način stigao do svog odredišta, trebalo bi da se pridržavate *vremena završetka prijema* Vaše banke.

E. E-Banking: Šta je to?

E-Banking znači «Electronic Banking» i označava bankarske poslove koji se obavljaju elektronskim putem. Sa E-Bankingom možete da obavljate plaćanja od kuće *online* i da u svako doba proveravate svoj račun. Kod bankarskih doznaka na prostoru Evrope, E-Banking predstavlja najbrži i u pogledu troškova najpovoljniji način plaćanja. Da biste mogli da koristite E-Banking, potreban Vam je, osim bankarske veze, i E-Banking ugovor sa Vašom bankom, pogodan operativni sistem (najčešće Windows 2000, XP, Vista ili Macintosh OS X), Internet Browser i pristup Internetu. Molimo da se pridržavate sigurnosnih preporuka Vaše banke.

F. Šta znači SEPA?

SEPA (engleska skraćenica izraza «Single Euro Payments Area») označava jedinstveni Evro-prostor platnog prometa koji postoji od kraja januara 2008 godine, i u kome se sva plaćanja tretiraju kao domaća plaćanja. Zato SEPA omogućava da se novčane doznake u Evrima obavljaju brže i u pogledu troškova povoljnije (najčešće besplatno) između svih zemalja EU, EWR kao i Švajcarske (za najviše 3 radna dana). Zemlje koje pokriva SEPA su Belgija, Bugarska, Danska, Nemačka, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Velika Britanija, Irska, Island, Italija, Letonija, Lihtenštajn, Litvanija, Luksemburg, Malta, Holandija, Norveška, Austrija, Poljska, Portugal, Rumunija, Švedska, Švajcarska, Slovačka Republika, Slovenija, Španija, Češka Republika, Mađarska, Kipar.

Kolika je cena doznaka koje se šalju u inostranstvo putem banke ?

Kao nalogodavac Vi ste ti koji plaćate Vašoj banci cenu usluge za slanje doznake u inostranstvo. Tome treba dodati – u zavisnosti od Vašeg izbora – i troškove koje zaračunava banka primaoca. Ovi troškovi nazivaju se *tudim troškovima*, i oni često nisu unapred poznati (osim kad se radi o SEPA-plaćanjima). Imate tri različite mogućnosti na raspolaganju: kod standardne opcije *Shared Costs* (skraćeno SHA), Vi prilikom doznake plaćate samo troškove usluge Vaše banke. Tuđe troškove snosi primalac, i oni mu se odbijaju od dobijenog iznosa. Kod opcije *Our costs* (skraćeno OUR), Vi kao nalogodavac za izvršenje doznake preuzimate sve troškove, uključujući i tuđe troškove. Na taj način primalac dobija puni iznos koji ste mu doznačili. Treća opcija se naziva *Beneficiary* (skraćeno BEN) i ona znači da primalac preuzima sve troškove, i da će mu ti troškovi biti odbijeni od primljenog iznosa. Vi kao nalogodavac nećete, dakle, za pruženu uslugu morati ništa da platite.

Generalno se preporučuje da klijent izabere standardnu opciju *Shared Costs*. Neke banke nude međutim takozvani *paušalni iznos tuđih troškova*. To znači da Vi pored cene usluge plaćate i jedan fiksni iznos kojim su svi tuđi troškovi paušalno pokriveni. Ova varijanta isplati se u slučaju kada je ponuđeni paušalni iznos u pogledu troškova povoljniji od ukupno naplaćenih tuđih troškova. U tom slučaju Vi možete, ukoliko izaberete opciju *Our Costs*, i platite paušalni iznos tuđih troškova, da tuđe troškove održite na najmanjem mogućem nivou, i da na taj način postignete da krajnji iznos koji se isplaćuje primaocu bude što veći.

Imajte, međutim, u vidu, da neke banke u zemlji primaoca za prijem plaćanja svojih klijenata, pored tuđih troškova dodatno zahtevaju i prijemnu cenu.

U principu je, što se tiče troškova povoljnije da se novčane doznake u inostranstvo vrše ređe, ali da zato iznosi doznaka budu veći. Tačan iznos troškova odnosnih banaka-ponuđača, naći ćete u Prilogu (s 5–17).

Pregled prednosti i nedostataka bankarskih doznaka

Prednosti

- U pogledu troškova povoljno i brzo sa E-Banking-om ili trajnim nalogom
- Transparentni devizni kursevi i formirani na uobičajeni način na tržištu
- Visok stepen sigurnosti
- Na raspolaganju dodatne finansijske usluge kao što su zajam, hipoteke ili usluge vezane za mogućnost štednje

Nedostaci

- Mogući veliki troškovi banaka primalaca
- Često dugo vreme trajanja u zemljama izvan EU/EWR
- Račun je preduslov
- Naloga za plaćanje na šalteru ili putem telefona moguće je dati samo radnim danima

■ 3. Pošta: švajcarska pošta

Švajcarska pošta vrši nacionalni i međunarodni platni promet putem finansijske institucije PostFinance. Nasuprot specijalizovanim institucijama za novčani transfer, PostFinance pruža mogućnost otvaranja računa, a nudi i korišćenje drugih finansijskih usluga, kao što su usluge vezane za mogućnost štednje ili za mogućnost prevencije. A za razliku od banke, kod PostFinance možete iznos koji doznačujete da uplatite i gotovinski.

Kao posebnu povoljnost PostFinance u saradnji sa jednom internacionalnom kompanijom za transfer novca nudi mogućnost slanja novca *online*. Predušlov za to je račun kod PostFinance. Pojedine ponude firme PostFinance, naći ćete u Prilogu (s. 18–19).

Pregled prednosti i nedostataka izvršenja doznake putem pošte

Prednosti

- Moguće su gotovinske uplate
- Visok stepen sigurnosti
- Nudi usluge prilagođene potrebama migranata
- Na raspolaganju su dodatne usluge kao što su mogućnosti štednje i druge povlastice

Nedostaci

- Mogući su veliki troškovi kod banaka primalaca
- Često dugo vreme trajanja izvršenja doznaka u zemljama izvan EU/EWR ili prilikom gotovinske isplate u zemlji primaoca (izuzetak posebne usluge).
- Zatvoreno nedeljom ili radnim danima posle radnog vremena.

■ 4. Preduzeća za transfer novca

Opšti deo

U Švajcarskoj je takođe moguće da se novac šalje putem specijalizovanih preduzeća za transfer novca. U takva preduzeća spadaju s jedne strane velike internacionalne firme koje obično saraduju sa partnerima u prometu, takozvanim agentima. U Švajcarskoj su to, na primer, ponuđači Service-Public/javnih usluga/, putničke agencije, Internet-kafeji ili male radnje, koje sa poslovima novčanog transfera postižu dodatni prihod. S druge strane, postoji veliki broj manjih preduzeća koja nude servis za doznaku novca i često opslužuju samo pojedine zemlje.

U Švajcarskoj svako lice koje nudi usluge u vezi sa transferom novca mora da bude pod nadzorom kontrolnog organa za suzbijanje pranja novca, ili neke organizacije za samoregulaciju koju ono samo priznaje.

Kako se vrše doznake putem preduzeća za doznaku novca?

Da biste novac mogli da doznačite putem preduzeća za izvršenje novčanih doznaka nije Vam potreban račun u banci. Obavljanje doznake je jednostavno i funkcioniše kod svih ponuđača slično: Vi plaćate iznos agentu (partner u prometu) ili samom preduzeću gotovinski, (najčešće u švajcarskim Francima), i popunjavate odgovarajući formular svojim ličnim podacima, kao i podacima *primaoca*. Zbog sigurnosti, i da bi se ispunila obaveza identifikacije, ponuđač će od Vas zahtevati da pokažete važeću legitimaciju. Osim toga, moraćete da date obaveštenje o tome da ste ekonomski ovlašćeni u pogledu novca koji želite da doznačite. Ukoliko je potrebno, ponuđač će Vam postaviti i pitanja o poreklu i nameni novca koji treba da bude doznačen (videti polje G). Čim je doznaka Vašeg novca izvršena Vi o tome obavestavate *primaoca* i dajete mu informacije potrebne za prijem novca (na primer, kontrolni broj). Delom je dovoljno i da primalac samo pokaže važeću legitimaciju. U zavisnosti od ponuđača i zemlje, zahtevaju se, međutim, u cilju dokaza i dalje informacije. Isplata novca *primaocu* se vrši na različite načine. Tamošnji partner u prometu isplaćuje novac gotovinski ili ga doznačuje na račun u banci, ali ga ponekad donosi i na kućnu adresu.

G. Obaveza identifikacije i ostale obaveze

U cilju prevencije pranja novca i finansiranja terorističkih akcija, ponuđači doznaka novca su po zakonu obavezni da svoje klijente identifikuju, da provere njihovo ekonomsko pravo na novčane iznose, i da eventualno preduzimaju dalja razjašnjenja. Dok banke svoje klijente identifikuju putem obaveze otvaranja računa, specijalizovane institucije za transfer novca zahtevaju prilikom doznake važeću legitimaciju, najčešće i od *pošiljaoca* i od *primaoca*. Mora se pokazati važeća lična legitimacija (pasoš, ID, legitimacija za strance), a ponekad se traže i neka dodatna dokumenta, kao što je na primer prijava boravka.

Koliko traje vreme izvršenja doznake?

Pošto većina specijalizovanih preduzeća za novčani transfer ima svoju sopstvenu mrežu, po pravilu je često potrebno samo nekoliko minuta da novac prispe kod primaoca. Ukoliko se novac isporučuje na kućnu adresu, ili se doznačuje na račun u banci vreme izvršenja doznake traje srazmerno duže.

Koliko košta izvršenje doznake?

Troškovi koje za izvršenje doznake naplaćuju pojedini ponuđači (ali ne i agenti istog ponuđača), mogu da budu veoma različiti. U principu, troškovi kod svih ponuđača zavise od visine iznosa doznake. Cene i uslove naći ćete U Prilogu (s 20–23). Osim toga treba da obratite pažnju na to da specijalizovana preduzeća za transfer novca dodatno, uz troškove doznake, prihoduju i dobit po osnovu obračuna valuta, tako što primenjuju više devizne kurseve. Svi ponuđači ne objavljuju svoje troškove doznake i devizne kurseve, iako su po zakonu obavezni da to čine (uporedi polje A). Dakle, nemojte oklevati, nego se dobro informišite.

Pregled prednosti i nedostataka preduzeća za novčani transfer

Prednosti

- Brzina
- Velika sigurnost
- Veliki domet
- Nije potreban račun u banci
- Rade i nedeljom i van radnog vremena radnim danima

Nedostaci

- Generalno skupi za doznaku malih iznosa
- Veći devizni kursevi od onih koji su uobičajeni na tržištu
- Ne nude ostale finansijske usluge

■ 5. Online sistemi za plaćanje

Opšti deo

Iz Švajcarske se novac može poslati i putem *Online sistema za plaćanje*. Ove sisteme za plaćanje nude razne finansijske institucije za *elektronski transfer novca*. Kod većine ponuđača potrebna Vam je kreditna kartica ili račun u banci, kao i pristup Internetu. *Primalac* bi takođe trebalo da raspolaže računom u banci i pristupom Internetu, čak i tada kada to u pojedinačnom slučaju nije neophodno.

U primerima Online-sistema za plaćanje koji su navedeni u Prilogu, navedene su međunarodno poznate firme u ovom poslu. Sve one koriste tehnologiju šifriranja koja je ocenjena kao bezbedna, sa kojom su Vaši finansijski podaci zaštićeni, a kod primaoca novac nije vidljiv. Navedene firme reguliše ili licencira neka državna ili neka nedržavna stručna služba. Informišite se međutim i na vebstranici ponuđača o merama sigurnosti koje odnosno preduzeće primenjuje i preporučuje.

Kako da doznačim novac putem

Online-sistema za plaćanje?

Iako pojedinačni Online-sistemi za plaćanje u principu slično funkcionišu, oni u bitnim tačkama ipak mogu da budu različiti. Jedna važna razlika se, na primer, sastoji u tome, da li doznaka ide putem *računa klijenta*, ili se vrši putem *Prepaid kartice*.

- *Novčana doznaka sa računom klijenta*

Kod Online sistema za plaćanje koji funkcionišu sa računom klijenta, kod ponuđača se registruju i *pošiljalac* i *primalac*. I jedan i drugi daju ponuđaču svoje lične podatke, i dobijaju po jedan račun klijenta u valuti koju oni žele. Pošiljalac može svoj račun klijenta da izmiri putem bankarske doznake ili pomoću svoje kreditne kartice, i tako doznačeni novac se elektronski pripisuje njegovom računom klijenta. Posle toga, on može elektronski raspoloživi novac da pošalje na račun klijenta primaoca. Za to je najčešće dovoljna e-mail-adresa primaoca. Primalac može, da dobijeni elektronski novac prebaci na svoj račun u banci ili na svoju kreditnu karticu, ili da ga primi u obliku čeka.

- *Novčana doznaka putem korišćenja*

Prepaid kartice

Kod Online sistema za plaćanje koji funkcionišu putem korišćenja *Prepaid kartice*, primaocu nije nužno neophodan račun klijenta, te mu stoga nije potrebna ni Internet-veza. Novac se doznačuje na sledeći način: Pošiljalac otvara kod ponuđača račun za klijenta, na koji on putem kreditne kartice uplaćuje novac (u elektronskom obliku). Zatim primalac dobija od ponuđača jednu *Prepaid karticu* sa odgovarajućim *PIN-Code-om* koju mu ovaj dostavlja, i sa kojom on doznačeni novac može da podigne na bankomatu (videti polje H), ili sa kojom može da vrši bezgotovinska plaćanja.

H. Bankomati

Širom sveta ima preko milion bankomata u više od 120 zemalja. Većina njih se nalazi u većim gradovima dok ih je veoma malo u malim gradovima i selima kao i na Bliskom Istoku i Africi.

Korišćenje bankomata po pravilu nije komplikovano: Ubacite vašu karticu (*Prepaid kartica*, debitna ili kreditna kartica) i birajte jezik koji vam odgovara. Ukucajte vaš *PIN-kod* i onda slijedite uputstva koja će se pojaviti na ekranu da bi dobili željeni iznos novca (daje se u lokalnoj valuti) i potvrdu izvršene transakcije.

Koliko traje vreme izvršenja doznake?

Kada novac doznačujete putem svoje kreditne kartice na svoj račun klijenta, on se u normalnom slučaju odmah pripisuje tom računu. Ukoliko novac doznačite putem uplate u banci, mogu da prođu 3 ili više radnih dana dok novac ne legne na račun. Za pripisivanje novca na račun primaoca mora se računati sa dodatnih 2 do 7 radnih dana. Kod Online-sistema za plaćanje putem Prepaid-kartice, primalac može, ukoliko i on već ima Prepaid-karticu, da podigne novac na bankomatu odmah pošto ovaj legne.

Koliko košta korišćenje Online-sistema za plaćanje?

Kod nekih ponuđača i za neke zemlje doznaka novca putem Online sistema za plaćanje je veoma povoljna u pogledu troškova. Troškovi za doznaku sastoje se iz troškova vođenja računa, troškova za uplatu novca na račun klijenta, troškova isplate u zemlji primaoca, kao i troškova preračunavanja valuta. Postoje Online-sistemi za plaćanje koji sa bankom pošiljaoca i primaoca imaju vezu putem računa. U tom slučaju uplata i isplata novca na račun klijenta se tretira kao domaća doznaka, zbog čega su ovi troškovi veoma mali. Ukoliko banka ponuđača nije u direktnom poslovnom kontaktu sa bankom pošiljaoca ili primaoca, moguće je da se za izvršenje doznake eventualno zaračunaju visoki takozvani *tudi troškovi*. Pregled troškova naći ćete u Prilogu (s. 24–27).

Pregled prednosti i nedostataka Online-sistema za plaćanje

Prednosti

- Povoljan u pogledu troškova, u zavisnosti od zemlje primaoca i ponuđača
- Jednostavan za primenu

Nedostaci

- Mogućnost nastanka dodatnih troškova (na primer, *tudi troškovi* prijemnih banaka)
- Kod isplata na bankarski račun primaoca, dug vremenski period izvršenja doznake
- Potrebna je kreditna kartica i/ili račun u banci
- Pristup Internetu najčešće je potreban i pošiljaocu, i primaocu (osim kod sistema sa *Prepaid karticama*)

■ 6. Rečnik

<i>Beneficiary (BEN)</i>	Troškovna opcija kod bankarskih doznaka, kod koje <i>primatelj</i> preuzima da plati sve <i>tude</i> troškove.
<i>Elektronski novac</i>	Elektronski novac je novčana vrednost koja je memorisana na elektronskim nosiocima podataka (kao što je na primer Internet). Ova vrednost se najčešće virtuelno knjiži u korist primaoca, uz uplatu odgovarajućeg iznosa putem kreditne kartice ili putem uplate u banci. Memorisanu novčanu vrednost, kao sredstvo plaćanja, prihvataju i druge institucije.
<i>EU</i>	Evropska Unija (EU) je zajednica država koja se trenutno sastoji iz 27 evropskih zemalja, koje imaju zajedničke ekonomske i političke ciljeve, i između ostalog slobodan promet lica, roba, usluga i kapitala. Države-članice Evropske Unije su trenutno: Belgija, Bugarska, Danska, Nemačka, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Irska, Italija, Letonija, Litvanija, Luksemburg, Malta, Holandija, Austrija, Poljska, Portugal, Rumunija, Švedska, Slovačka, Slovenija, Španija, Češka Republika, Mađarska, Ujedinjeno Kraljevstvo, Kipar (nivo od 08.2008.).
<i>EWR</i>	Na Evropskom ekonomskom prostoru (EWR), ovih 27 država članica Evropske Unije, povezano je sa tri države Evropske asocijacije za slobodnu trgovinu (EFTA) – Island, Norveška, Lihtenštajn, – Ovo povezivanje ima za cilj, da se stvori jedno veliko evropsko unutrašnje tržište. Švajcarska nije deo Evropskog ekonomskog prostora (EWR).
<i>Online</i>	Transakcije koje se vrše putem Interneta, kao što su, na primer, novčana plaćanja putem E-Banking-a ili <i>Online-sistema plaćanja</i> .
<i>Online sistemi plaćanja</i>	Pod Online-sistemima plaćanja podrazumevaju se institucije koje nude međunarodna plaćanja na Internet-u, i ista obavljaju <i>elektronskim novcem</i> .
<i>Our Costs (OUR)</i>	Troškovna opcija kod bankarskih doznaka, kod koje <i>Pošiljalac</i> preuzima sve <i>tude</i> troškove.
<i>Paušalni iznos tuđih troškova</i>	Paušalni iznos, koji kod doznaka u inostranstvo koje se vrše putem banke plaća <i>pošiljalac</i> , a koji se plaća dodatno uz cenu izvršenja doznake. U ovom paušalnom iznosu su sadržani svi <i>tudi</i> troškovi.

<i>PIN(-Code)</i>	PIN označava lični identifikacioni broj, i odnosi se na tajnu šifru, kojom neko lice može da se legitimiše u odnosu na mašinu ili neki sistem. Po pravilu je taj PIN-Code poznat samo tom licu.
<i>Pošiljalac</i>	Pošiljalac (koji se naziva i nalogodavcem) je lice koje vrši novčanu doznaku.
<i>Prepaid kartica</i>	Pojam Prepaid-karice («unapred plaćena kartica») označava platnu karticu koja je nezavisna od računa u banci, pa je zato mogu koristiti lica koja nemaju račun u banci. Vlasnica ili vlasnik ove kartice mogu uvek maksimalno da raspolažu samo iznosom kojim raspolažu na kartici.
<i>Primalac</i>	Primalac (koji se naziva i korisnikom) je ono lice, koje dobija novac prilikom izvršenja doznake.
<i>Račun klijenta kod Online-sistema plaćanj</i>	Račun klijenta kod <i>Online-sistema plaćanja</i> nema za razliku od bankarskog računa, nikakvu vezu sa nekom bankom, i on se isključivo puni <i>elektronskim novcem</i> .
<i>Shared Costs (SHA)</i>	Troškovna opcija kod bankarskih doznaka, kod koje <i>Pošiljalac</i> i <i>Primalac</i> plaćaju odnosne troškove svoje banke.
<i>Tuđi troškovi</i>	Tuđi troškovi su oni troškovi, koje pored cene izvršenja doznake u inostranstvo odbija banka primaoca ili pošta primaoca. U zavisnosti od izabrane troškovne opcije, tuđi troškovi se dalje zaračunavaju nalogodavcu doznake (<i>OUR</i>), ili primaocu doznake (<i>BEN</i>), ili obojici (<i>SHA</i>).
<i>Vreme završetka prijema</i>	Vreme završetka prijema je poslednji mogući momenat za davanje naloga za plaćanje putem banke, a da bi se plaćanje izvršilo u željenom terminu.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Department of Economic Affairs FDEA
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs FDEA
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Pregled ponuda

Kontakt

State Secretariat for Economic Affairs SECO

Economic Cooperation and Development

Effingerstrasse 1

CH-3003 Bern

info@seco-cooperation.ch

Tel. +41 (0)31 324 09 10

www.seco-cooperation.ch

Godina izdavanja: 2009

Ovaj Prilog se može dobiti na nemačkom, francuskom, italijanskom, engleskom, albanskom, bošnjačkom, makedonskom i srpskom jeziku.

Obavestjenje

U pogledu ispravnosti sadržaja, tačnosti, aktuelnosti, pouzdanosti i kompletnosti objavljenih informacija, SECO ne preuzima nikakvu odgovornost.

Informacije koje su štampane u ovoj brošuri i Prilogu, odgovaraju saznanjima od 1. jula 2008 godine. Podaci o cenama i uslugama dobijeni su od ponuđača usluga, i isti su mogli da se provere samo delimično. Takođe je moguće da je došlo do promene informacija posle objavljivanja ovog Priloga. Stoga je poželjno da korisnik, pre korišćenja neke

usluge, proveri podatke ponuđača, i da se ne osloni samo na podatke navedene u ovom Prilogu. U svakom slučaju treba se raspitati o ceni usluge i deviznom kursu po kome se vrši zamena.

Zahtevi po osnovu odgovornosti saveznih organa zbog šteta materijalne ili nematerijalne prirode, koje su nastale zbog korišćenja odnosno nekorišćenja objavljenih informacija su isključeni.

■ Pregled ponuda

Ovaj Prilog daje Vam pregled cena, trajanje i ostale uslove raznih ponuda po kojima iz Švajcarske možete da šaljete novac u inostranstvo. Cilj ovog Priloga je da Vam omogući, da se unapred informišete o uslovima raznih ponuda, što će Vam olakšati donošenje odluke. Pre nego što donesete konačnu odluku, uvek se morate kod ponuđača još jednom informisati o aktuelnim važećim uslovima.

Napomena o ovom prilogu

Ovaj Prilog je podeljen prema vrsti doznake i abecednom redu.

Napomena o cenama

Molimo Vas da imate u vidu da su sve cene, ukoliko nije drugačije naznačeno, date u švajcarskim francima (CHF).

Napomena o aktuelnosti podataka

Datum objavljivanja podataka je 1. juli 2008. Izmene izvršene u nekom kasnijem periodu nisu uzete u obzir. Prilog se periodično ažurira.

Napomena o kompletnosti podataka

Nastojali smo da obuhvatimo sve ponuđače novčanih doznaka; međutim, zbog heterogenosti tržišta za doznaku novca, ne možemo da garantujemo, da je uključen svaki ponuđač. Izdavač stoga moli ponuđače koji nisu navedeni, da se jave na navedenu adresu.

■ Banke

Na stranama 6–17 naći ćete banke u Švajcarskoj, preko kojih možete da šaljete novac u inostranstvo. Obavezno se pridržavajte sledećeg uputstva: **Iznosi koji su navedeni pod imenom «Troškovi», pokrivaju samo cene usluga koje morate da platite švajcarskoj banci.** U tim iznosima nisu sadržani troškovi koje zahteva prijemna banka u odredišnoj zemlji (*tudi troškovi*), niti troškovi koji nastaju zbog preračunavanja valute. U rubrici «Uputstva» naći ćete podatke o *paušalnom iznosu tuđih troškova*, ukoliko se takav iznos nudi, kao i ostale informacije. Molimo Vas da imate u vidu da se više isplati da redje šaljete novac u inostranstvo, ali da zato novčani iznosi budu veći.

Vreme izvršenja doznake

Uglavnom važe sledeća vremena izvršenja doznake:

SEPA-plaćanja:	max. 3 radna dana (ponedeljak–petak)
Plaćanja u Evropi:	2 do 3 radna dana
Sve ostale zemlje:	do 7 radnih dana ili više

Načini plaćanja

Mogući su sledeći načini plaćanja:

E-Banking:	Slanje novca se vrši elektronskim putem, preko Interneta.
Pismenim putem:	Dajete banci nalog za doznaku putem pisma ili pomoću formulara – nalog za plaćanje. Formular možete dobiti od Vaše banke. Važno je da podaci budu potpuni, pošto će pismeni nalog za plaćanje u protivnom biti tretiran kao «neadekvatan», i više će koštati.
Telefon/Faks:	Dajete nalog za doznaku telefonom ili faksom.
Nalog na šalteru:	Idete direktno na šalter u filijalu Vaše banke i dajete nalog za doznaku.

■ Banca dello Stato del Cantone Ticino

ADRESA

22 Filijale u Kantonu Tessin

Glavno sedište:

Viale H. Guisan 5
Casella Postale
CH-6500 Bellinzona

Tel. +41 (0)91 803 71 11

Faks +41 (0)91 803 71 70

www.bancastato.ch

Help-Line: 0800 111 155

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
Selfnet	E-Banking	5.00 ili 9.00*
Nalog za plaćanje putem formulara	pismenim putem	6.00 ili 10.00*
Nalog za plaćanje preko faksa	Faks	20.00

* Odgovara za: plaćanja u CHF ili EUR/USD

UPUTSTVA

- Bez paušalnog iznosa tuđih troškova
- Ekspresna plaćanja: plus CHF 20.00

■ Bank Coop

ADRESA

33 Filijale u Švajcarskoj

Glavno sedište:

Aeschenplatz 3

CH-4002 Basel

Tel. +41 (0)61 286 21 21

Faks +41 (0)61 286 26 50

www.bankcoop.ch

Infoline:

+41 (0)800 88 99 66

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
Online-Banking	E-Banking	4.00
Nalog za plaćanje putem formulara	pismenim putem	10.00
Nalog za plaćanje preko telefona ili faksa	Telefon/faks	30.00

UPUTSTVA

- Bez paušalnog iznosa tuđih troškova
- Svi nalozi za plaćanje na šalteru: plus CHF 10.00

■ BCGE – Banque cantonale de Genève

ADRESA

24 Filijale u Kantonu Ženeva

Glavno sedište:

Quai de l'Île 17

CH-1211 Genève 2

Tel. +41 (0)58 211 21 00

Faks +41 (0)58 211 21 99

www.bcge.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
Netbanking	E-Banking	4.50
Nalog za plaćanje preko formulara	pismenim putem	12.00
Nalog za plaćanje preko formulara za egzotične valute	pismenim putem	60.00

UPUTSTVA

- Bez paušalnog iznosa tuđih troškova
- Bez doplate za naloge za plaćanje na šalteru

■ BCV – Banque cantonale de Vaud

ADRESA

69 Filijale u Kantonu Waadt

Glavno sedište:

Place St-François 14

CH-1003 Lausanne

Tel. 0844 228 228

(lokalna tarifa)

Tel. +41 (0)21 212 10 00

(internacionalno)

Faks +41 (0)21 212 21 28

www.bcv.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
BCVnet (SEPA plaćanje)	E-Banking	besplatno
BCVnet (non-SEPA plaćanje)	E-Banking	6.00
Nalog za plaćanje SWIFT	pismenim putem	10.00
Nalog za plaćanje SWIFT Hitno	pismenim putem	30.00
Nalog za plaćanje preko telefona	Telefon	30.00

UPUTSTVA

- Bez paušalnog iznosa tuđih troškova

■ BEKB | BCBE – Berner Kantonalbank

ADRESA

78 filijala u Kantonu Bern
15 mobilnih banaka

Glavno sedište:

Bundesplatz 8
CH-3001 Bern

Tel. +41 (0)31 666 11 11

Faks +41 (0)31 666 60 40

www.bekb.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
E-Banking (SEPA plaćanje)*	E-Banking	besplatno
E-Banking (non-SEPA plaćanje)*	E-Banking	4.00
Nalog za plaćanje preko BEKB-formulara*	pismenim putem	8.00
Nalog za plaćanje bez BEKB-formulara*	pismenim putem	13.00
Nalog za plaćanje preko telefona ili faksa*	Telefon/faks	15.00

* Kod naloga za plaćanje sa regulisanjem troškova OUR, dodatni trošak u iznosu od najmanje CHF 20.00.

UPUTSTVA

- Bez paušalnog iznosa tuđih troškova

■ BKB – Basler Kantonalbank

ADRESA

19 filijala u Kantonu
Basel-Grad

Glavno sedište:

Spiegelgasse 2
CH-4002 Basel

Tel. +41 (0)61 266 33 33

Faks +41 (0)61 226 26 28

www.bkb.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
BKB-direct (SEPA plaćanje)	E-Banking	besplatno
BKB-direct (non-SEPA plaćanje)	E-Banking	4.00
Nalog za plaćanje preko formulara	pismenim putem	10.00
Nalog za plaćanje preko telefona	Telefon	30.00

UPUTSTVA

- Bez paušalnog iznosa tuđih troškova
- Ekspresna plaćanja: plus CHF 25.00
- Nema plaćanja u sledeće zemlje: Obala Slonovače, Irak, Iran, Dem. Republika Kongo, Liberija, Severna Koreja, Mianmar (Burma), Siera Leone, Zimbabve, Sudan, Uzbekistan, Belorusija

■ Credit Suisse – CS

ADRESA

Filijale po celom svetu
Glavno sedišče Švajcarska:

**Paradeplatz 8
CH-8070 Zürich**

Tel. +41 (0)44 333 11 11

Faks +41 (0)44 332 55 55

www.credit-suisse.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
Direct net (SEPA- plaćanja)	E-Banking	2.00
Direct net (non-SEPA- plaćanja)	E-Banking	5.00
Nalog za plaćanje preko formulara za SEPA plaćanja	pismenim putem	7.00
Nalog za plaćanje preko formulara za non-SEPA plaćanja	pismenim putem	10.00
Nalog za plaćanje putem pisma za SEPA plaćanja	pismenim putem	12.00
Nalog za plaćanje putem pisma za non-SEPA plaćanja	pismenim putem	15.00
Nalog za plaćanje preko telefona ili faksa za SEPA plaćanja	Telefon/faks	17.00
Nalog za plaćanje preko telefona ili faksa za non-SEPA plaćanja	Telefon/faks	20.00

UPUTSTVA

Paušalni iznos tuđih troškova:

- CHF 18.00 za non-SEPA plaćanja van prostora EU/EWR
- CHF 12.00 za non-SEPA plaćanja na prostoru EU/EWR

■ Luzerner Kantonalbank – LUKB

ADRESA

27 filijala u Kantonu Luzern

Glavno sedište:

Pilatusstrasse 1

CH-6002 Luzern

Tel. +41 (0)844 822 811

Faks +41 (0)41 206 20 90

www.lukb.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
SEPA plaćanje	E-Banking	besplatno
non-SEPA plaćanje	E-Banking	7.00
Nalog za plaćanje na formularu «Multivaluta» (strukturiran)	pismenim putem	15.00
Nalog za plaćanje na formularu (nestructuriran)	pismenim putem	20.00

UPUTSTVA

- Bez paušalnog iznosa tuđih troškova
- Ekspresna plaćanja:
plus CHF 20.00

■ Migros Bank

ADRESA

50 filijala u Švajcarskoj

Glavno sedište:

Seidengasse 12

CH-8021 Zürich

Servisna linija:

+41 (0)848 845 400

www.migrosbank.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
M-BancNet	E-Banking	5.00
Nalog za plaćanje na formularu	pismenim putem	10.00
Nalog za plaćanje bez formulara	pismenim putem	15.00

UPUTSTVA

- Paušalni iznos tuđih troškova: CHF 20.00

■ Raiffeisen

ADRESA

Filijale širom sveta

Glavno sjedište:

**Raiffeisenplatz
CH-9001 St. Gallen**

Tel. +41 (0)71 225 88 88

Faks +41 (0)71 225 88 87

www.raiffeisen.ch

Servisna linija:

+41 (0)71 225 88 55

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
SEPA plaćanje	E-Banking	2.00
non-SEPA plaćanje sa IBAN-om i BIC-om	E-Banking	2.00
non-SEPA plaćanje bez IBAN-a i BIC-a	E-Banking	15.00
Nalog za plaćanje u egzotičnoj valuti	E-Banking	20.00
Nalog za plaćanje na formularu: SEPA plaćanje	pismenim putem	5.00
Nalog za plaćanje na formularu: non-SEPA plaćanje sa IBAN-om i BIC-om	pismenim putem	5.00
Nalog za plaćanje na formularu: non-SEPA plaćanje bez IBAN-a i BIC-a	pismenim putem	15.00
Nalog za plaćanje na formularu u egzotičnoj valuti	pismenim putem	20.00

UPUTSTVA

- Bez paušalnog iznosa tuđih troškova

■ UBS

ADRESA

Filijale po celom svetu

Glavno sedište Švajcarska:

Cirih:

Bahnhofstrasse 45
CH-8098 Zürich

Tel. +41 (0)44 234 11 11

Faks +41 (0)44 236 91 11

Bazel:

Aeschenvorstadt 1
CH-4051 Basel

Tel. +41 (0)61 288 50 50

Faks +41 (0)61 288 45 76

www.ubs.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
SEPA plaćanje	E-Banking	0.30
Nalog za plaćanje «Ausland extra»/ Inostranstvo posebno/ (non-SEPA plaćanja za Europu i SAD)	E-Banking	10.00*
Nalog za plaćanje «Ausland»/ Inostranstvo/ (plaćanja u sve ostale zemlje)	E-Banking	5.00
Plaćanja na Multimat (automat za bankarske poslove)	E-Banking	5.00
UBS globalno: Nalog za plaćanje na formularu	pismenim putem	10.00
Nalog za plaćanje telefonom	Telefon	25.00

UPUTSTVA

- Paušalni iznos tuđih troškova:
CHF 20.00

* Paušalni iznos, uključujući i tuđe troškove

■ ZKB – Zürcher Kantonalbank

ADRESA

83 filijala u Kantonu Cirihi

Glavno sedište:

Bahnhofstrasse 9
CH-8001 Zürich-City

Tel. 0844 843 823
(lokalna tarifa)

Tel. +41 844 843 823
(internacionalno)

Faks +41 (0)44 292 38 02

www.zkb.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI
ZKB Onlinebanka: SEPA plaćanja	E-Banking	besplatno
ZKB Onlinebanka: non-SEPA plaćanja	E-Banking	4.00
ZKB Quickpay: Nalog za plaćanje preko formulara	pismenim putem	6.00
Nalog za plaćanje preko šaltera, telefonom ili faksom	Telefon/ Šalter/Faks	20.00

UPUTSTVA

- Paušalni iznos tuđih troškova:
CHF 20.00

■ PostFinance

Ukoliko želite da svoj novac pošaljete poštom, onda postoje dve mogućnosti da *primalac* dobije novac: Možete da mu novac doznačite na račun u banci ili pošti, ili će mu novac biti isplaćen u gotovini u nekoj pošti u zemlji primaoca.

Doznake na račun u banci ili pošti u prijemnoj zemlji

Bez obzira na to kako je *pošiljalac* uplatio novac, on će biti pripisan bankarskom ili poštanskom računu primaoca.

ADRESA

2300 poštanskih službi
29 PostFinance filijala

Glavno sedište:

**Die Schweizerische Post
PostFinance
Nordring 8
CH-3030 Bern**

Infohotline (eng/dt/frz/ita):
Tel. +41 (0)31 338 21 04

www.postfinance.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI	TRAJANJE
Giro international (SEPA-plaćanja)	E-Banking	besplatno	Max. 2 radna dana
Giro international plus (non- SEPA plaćanja u EU)	E-Banking	6.00	
Giro international (doznake po celom svetu)	E-Banking	2.00	2–4 radna dana
	pismenim putem	5.00	
na šalteru		12.00	

UPUTSTVA

- Ukoliko se ne daju nikakvi podaci, onda se automatski bira opcija *Beneficiary*, to jest, primalac plaća sve nastale tuđe troškove
- Paušalni iznos tuđih troškova: CHF 10.00
- Giro international urgent za hitna plaćanja: plus CHF 10.00

Gotovinska isplata u zemlji primaoca

Primalac dobija novac u postanskoj filijali u inostranstvu, isplaćen u gotovini bez zaračunavanja ikakvih dodatnih troškova. Da bi mogao da primi novac, primalac se mora legitimisati i pokazati dokument o isplati koji mu je prethodno poslat. U zemljama Severne i Južne Amerike je uobičajeno da pošta pošalje primaocu bankarski ček, koji on uglavnom može da naplati isključivo u svojoj banci. Kod ove varijante, potrebno je da primalac ima račun u banci. Pritom se za naplatu čeka odbijaju troškovi naplate.

ADRESA

2300 poštanskih službe
29 PostFinance filijala

Glavno sedište:

Die Schweizerische Post
PostFinance
Nordring 8
CH-3030 Bern

Infohotline (eng/dt/frz/ita):
Tel. +41 (0)31 338 21 04

www.postfinance.ch

PROIZVOD	NAČIN	TROŠKOVI	TRAJANJE
Cash International	E-Banking	6.00	5–8 radnih dana
	Pismenim putem	9.00	
	Na šalteru sa PostFinance karticom za klijente	12.00	
	U gotovini na šalteru	40.00*	
Western Union	E-Banking	Počev od 12.00	za nekoliko minuta

UPUTSTVA

Cash International:

- Moguće u 80 zemalja

Western Union:

- transfer gotovine u 200 zemalja i regiona

* Uključujući i taksu od 28.00 CHF po osnovu obaveza za suzbijanje pranja novca

■ Preduzeća za transfer novca

Ovde navedena velika internacionalna preduzeća za novčani transfer nude svoje usluge u Švajcarskoj, i raspolažu međunarodnom mrežom. Pored toga postoji i mnoštvo manjih preduzeća, koja često vrše doznake samo u određene zemlje. Većina ovih malih ponuđača neprekidno usklađuje svoje cene sa cenama velikih preduzeća za transfer novca. Svako preduzeće za transfer novca je u principu obavezno da objavljuje svoje cenovnike.

■ MoneyGram

AGENTI

16 agencija u 7 gradova
i opština:

**Basel, Bern, Fribourg,
Genève, Lausanne,
Lugano, Yverdon.**

Gratis informativni broj:
00 800 8668 8002

www.moneygram.com

VRSTA NALOGA	TROŠKOVI		TRAJANJE
gotovinski	0.05–150.00:	13.00	za nekoliko minuta
	150.05–375.00:	20.00	
	375.05–750.00:	35.00	

UPUTSTVA

- Doznake na Kubu i u Angolu nisu moguće

■ Vigo

AGENTI

Ukupno ca. 40 agenata i podagenata u 20 gradova i opština: **Aarau, Basel, Bellinzona, Bern, Chur, Frauenfeld, Fribourg, Genève, Herisau, Jona (SG), Kreuzlingen, Locarno, Lausanne, Lugano, Luzern, Neuchâtel, Olten, St. Gallen, Wohlen, Zürich**

Glavni agent:
OnTime/Telefoncorner
www.ontimeag.ch

VRSTA NALOGA	TROŠKOVI Trenutne akcije (važe od maja 2007):	TRAJANJE
gotovinski	Dominikanska Republika, Kolumbija, Brazil, Filipini, Meksiko: 1.00–200.00: 10.00 200.00–3000.00: 20.00	U roku od 24 sata (bez kućne isporuke)
	Bolivija, Peru, Čile, Ekvador, Paragvaj/Panama: 1.00–200.00: 10.00	

UPUTSTVA

- Prenos novca na kućnu adresu (home delivery) i doznaka na račun u banci mogući su za neke zemlje
- Kod doznaka na račun u banci u Brazilu, mora se pored bankarske adrese i broja računa dodatno navesti i CEP Code. Ovaj kod služi za identifikaciju lica.

¹ Bangladeš, Dominikanska Republika, Haiti, Indija, Nikaragva, Peru, Filipini

² Bangladeš, Dominikanska Republika, Haiti, Nikaragva, Filipini, Australija, Bolivija, Brazil, Čile, Kolumbija, Kosta Rika, Ekvador, Gana, Meksiko, Paragvaj, Poljska, Siera Leone, Venecuela.

■ Western Union

AGENTI

Ca. 200 agenata
u celoj Švajcarskoj

www.westernunion.ch

Glavni agent:

**Schweizerische
Bundesbahnen
(SBB/CFF/FFS)**

PostFinance

VRSTA NALOGA	TROŠKOVI	TRAJANJE
gotovinski	0.05–75.00: 20.00 75.05–150.00: 21.00 150.05–300.00: 30.00	za nekoliko minuta
	Tekuća akcija Južna Amerika: 0.05–200.00: 10.00 200.05–300.00: 15.00	
	Tekuća akcija Turska/ Subsahara: 0.05–150.00: 13.00 150.05–375.00: 20.00	
E-Banking	0.05–300.00: 12.00 300.01–1000.00: 5% (od iznosa doznake)	

UPUTSTVA

Gotovinski:

- Bez Južne Afrike
- Bonus-kartica za lojalnost

E-Banking:

- Preduslov doznake kod Western Uniona sa PostFinance je račun u pošti

■ Online sistemi za plaćanje

Sledeći primeri *Online-sistema za plaćanje* odabrani su zbog toga, što su relativno poznati i pouzdani. Konačno nabranje svih mogućih ponuđača, nemoguće je zbog nepreglednog tržišta Online sistema za plaćanje. Online sistemi za plaćanje funkcionišu ili preko *računa za klijente* koji uvek poseduju kako *pošiljalac*, tako i *primalac*, ili preko *Prepaid sistema kartica*.

■ www.ikobo.com

iKobo je američko preduzeće, kod koga pošiljalac može da doznači novac pomoću kreditne kartice. Primalac podiže doznačeni novac pomoću Prepaid kartice na bankomatu. Ova usluga se nudi na tri jezika (engleski, španski i ruski). Kao pošiljalac, Vi preuzimate sve troškove koji nastaju prilikom doznake. U to spadaju i troškovi slanja Visa® Prepaid kartice primaocu. Ovo je pregled troškova firme iKobo:

REGISTRACIJA	besplatna
RAČUN/VOĐENJE RAČUNA	mesečno 1.00
NAKNADA ZA ISPURUKU Visa® Prepaid Kartice	U roku od 3–7 dana 25.00 U roku od 8–14 dana 12.00
UPLATA NOVCA	besplatna
SLANJE NOVCA (moguće samo sa kreditnom karticom)	5.00 plus 3% od iznosa doznake
PRIJEM NOVCA	besplatan
PODIZANJE NOVCA	na bankomatu: po transakciji 2.00

■ www.moneybookers.ch

Moneybookers je internacionalni Online-sistem za plaćanje, kod koga pošiljalac može da pošalje novac sa svog računa klijenta na račun klijenta koji ima primalac. Ovaj servis je raspoloživ na 12 jezika. Za zemlje u kojima Moneybookers ima vezu sa nekom bankom na licu mesta (lokalni način plaćanja), ova mogućnost doznake je povoljna kad su u pitanju troškovi. Kod zemalja u kojima Moneybookers nije povezan sa nekom lokalnom bankom, treba dodati i *tude troškove*, koji nisu unapred poznati i koji eventualno mogu da budu veoma veliki.

U niže navedenoj tabeli prikazani su zato samo troškovi za novčane doznake u zemlje sa plaćanjem u lokalnoj valuti. Trenutno je broj takvih zemalja veći od 40, i sve su navedene na Homepage preduzeća (www.moneybookers.ch). U slučaju promene valute, Moneybookers koristi viši kurs od dnevnog kursa Evropske Centralne Banke.

REGISTRACIJA/ VOĐENJE RAČUNA	besplatno
UPLATA NOVCA	u banci (plaćanje u lokalnoj valuti) besplatno pomoću kreditne kartice 1.9% od iznosa doznake
SLANJE NOVCA	1% od iznosa doznake, a najviše 0.80
PRIJEM NOVCA/ZAHTEV	besplatan
PODIZANJE NOVCA	sa računa u banci 2.90 sa kreditnom karticom 2.90 čekom 5.60
TRANSAKCIJE SA PRERAČUNAVANJEM VALUTE	1.75 % Kurs-Spread

■ www.paypal.ch

Britanski sistem plaćanja PayPal je deo Online-aukcionere firme eBay i on funkcioniše kao Moneybookers preko međusobnih računa klijenata.

Za troškove kod sistema PayPal važi generalno sledeće: dok je slanje novca besplatno, prijem i isplata mogu eventualno da budu veoma skupi. Proverite uvek troškove rasknjiženja i bankarske troškove za pojedine zemlje na veb-stranici PayPal (www.paypal.ch).

REGISTRACIJA/ VOĐENJE RAČUNA	besplatno
UPLATA NOVCA (kreditnom karticom ili sa računa u banci)	besplatna
SLANJE NOVCA	besplatno
PRIJEM MEĐUNARODNIH PLAĆANJA	nema podataka
PODIZANJE NOVCA	besplatno za 150.00 ili više, 0.50 za 149.99 ili manje na bankarskim računima u Švajcarskoj. Kod doznaka u druge zemlje, dodaju se troškovi rasknjiženja i bankarski troškovi.
TRANSAKCIJE SA PRERAČUNAVANJEM VALUTE	Devizni kurs sadrži troškove od 2,5 %

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Department of Economic Affairs FDEA
State Secretariat for Economic Affairs SECO